

LAZINOVSKÝ ZPRAVODAJ

Č.4-5/2008

7.ročník

listopad/2008

NA VENKOVĚ PRO VENKOV

Staré ovocné odrůdy a sady

Také se vám zdá, že venkov už není to, co býval? Že se ztratily třešně, na kterých jste si hráli v mládí, že zmizely jabloňové sady? Staré odrůdy ovocných dřevin měly své kouzlo.

Co jsou to vlastně staré odrůdy? Nejčastěji považujeme za starou odrůdu takovou, která vznikla před 2. světovou válkou. Staré odrůdy můžeme nazývat také odrůdami historickými. Krajovou odrůdou větší rozumíme odrůdu, která vznikla nahodile - bez záměru člověka - v určitém místě a člověk ji pro její dobré vlastnosti rozšířil v okolí místa jejího vzniku.

Staré odrůdy mají produkční význam v okrajových oblastech, v méně příznivých půdně-klimatických podmínkách, kde řada moderních odrůd zklame. Ovoce osvědčených starých odrůd, přizpůsobených drsnějšímu klimatu i méně úrodné půdě se využívá především jako hospodářské, moštové - Landsberská reneta, Cronselské, Strýmka, Panenské české, Jadernička moravská. Nicméně mnohé z odrůd mají atraktivní vzhled, velmi dobrou chuť i ostatní plodové parametry, kterými mohou konkurovat současným tržním odrůdám - Grávštýnské, Řehtáč soudkovitý, Ontario. Mnohé ze starých odrůd vykazují vysokou mrazuodolnost či odolnost k chorobám a škůdcům, jejich plodnost a jakost ovoce jsou staletími

prověřené. Je velice důležité všechny odrůdy uchovat, třebaže již ztratily tržní význam, protože mohou být nositeli důležitých vlastností.

Výsadby ovocných druhů patří mezi trvalé kultury, které se na rozdíl od většiny jednoletých zemědělských plodin vyznačují stabilizujícím účinkem v agroekosystému. Jako živé zelené organismy ovlivňují příznivé mikroklima, na stanovišti rostou desítky let, vyvinou se v mohutné stromy, které svou korunou chrání půdu před teplotními a vláhovými výkyvy. Jejich kořenový systém sahá do značné hloubky a má tak příznivý vliv na stabilitu půdy, působí protierozně na svazích. Ovocné stromy pěstované na kmenných tvarech neslouží pouze člověku, ale jsou zdrojem potravy i pro ostatní živočichy, kterým navíc poskytují úkryt.

Ovocné stromy plní i funkci okrasnou. Jako zástupci opadavých listnáčů prochází dynamickými proměnami během celého roku. Každé roční období jsou jiné a stále krásné.

Krásný sad starých ovocných odrůd najdeme nedaleko od Lazinova v obci Vřesice. Nachází se zde sad o rozloze 5,5 ha, kde od léta najdete stromy plné výborného krásného ovoce.

Výpěstky kmenných tvarů starých ovocných odrůd můžeme dnes opět zakoupit a vysadit pro radost a užitek náš i budoucích generací.

(ze semináře a exkurze 3. - 4. 10. 2008)

Hliněné stavby

Hlína, dřevo a kámen jsou přírodní materiály užívané pro stavby už od nepaměti. Nepálená hlína jako stavební materiál se užívala pro výstavbu masivních hliněných stěn prakticky na celém světě. A to v několika základních technologiích - hloubení staveb do hlíny (sklepy, domy kryté zemí), výstavba masivních stěn monolitických (stěny nakládané, dusané), výstavba masivních stěn zděných (z hliněných tvarovek, jako války, vepřovice, atd.) a kombinace hlíny se dřevem (omazávky roubených domů, proutěných výplní hrázděných stěn, válečky omotávané slámou s hliněnou kaší apod.).

Životnost hliněných staveb přesahuje století. Pokud je stavba trvale chráněna proti vodě, přesahuje životnost řadu staletí. U nás představuje stáří dochované hliněné zástavby 100 až 400 let (Lysovice, Rostěnice na

Vyškovsku), výjimečně i více. Užití nepálené hlíny jako hlavního stavebního materiálu je u nás zmiňováno ve 13. až 14. století, stejně jako v západní Evropě. K oživení masivních hliněných konstrukcí došlo v evropských zemích na přelomu 16. a 17. století, tedy v době, kdy mohutné požáry v oblastech s převládajícími tradičními dřevěnými konstrukcemi ničily celé vesnice a města. Hliněné stavby odolné proti ohni nacházely široké uplatnění a ocenění v nízkopodlažní zástavbě nejen na vesnicích, ale i ve městech. Dřevěná srubová stavení byla opatřována silnou hliněnou omazávkou.

Ve druhé polovině 18. století byla vydána dvorní a guberniální nařízení, která měla napravit vady a nedostatky způsobené přílišnou stavební volností, dosud omezenou pouze ohledy požární bezpečnosti a ohledy sousedskými. Protipožární a stavební nařízení dala základ k vytvoření pozdějších stavebních řádů. Tzv. Ohňový patent císařovny Marie Terezie z roku 1751 přikazuje, aby kuchyně a komíny byly zděné a aby každá chalupa měla do roka zděný komín.

Pro stavitelství bylo rovněž důležité rozhodnutí o zavedení číslování domů vydané v roce 1770, kdy bylo také nařízeno, aby každý obyvatel měl své stálé jméno a příjmení. Dvorní dekret ze dne 5. března 1787 nařizuje mimo jiné zkoušení stavebních plánů, dvorní dekret z roku 1819 přiznával poddaným právo vyrábět na svých pozemcích cihly pro vlastní potřebu i na prodej. V roce 1833 byl vydán první stavební řád, který stanoví veškeré podmínky stavby od podání žádosti s plánem přes úřední povolení až k realizaci a kolaudaci. 11. 5. 1864 nastoupil na místo všech dosavadních předpisů stavební řád pro Království České, v němž jsou mimo jiné uvedeny podmínky pro konstrukce staveb:

Hlava IV - o stavbách mimo Prahu: §63: Průčelí, kterýmž dům jest k ulici neb k náměstí obrácen, nemá býti na odpor krasochuti, zapovídá se je potírati barvami příliš světlými a křiklavými. §64: Je-li dům ve způsobu takovém, že by se mohl sesouti, má úřad bez průtahů náležitá opatření učiniti, aby se všeliké nebezpečenství odvarovalo. §75: V menších osadách, zvláště v krajinách, kde není vápna a kde by se muselo příliš draho kupovati, může k stavbám za spojídlo užito býti hlíny. Dovoleno také, aby stavení obytná uvnitř z vepřovic byla udělána a stavení hospodářská vůbec aby z nich byla vystavěna.

Doba rozkvětu staveb z nepálené hlíny, započatá v 17. století, byla ukončena vynálezem kruhové pece na výpal cihel v polovině 19. století a jejím rychlým rozšířením v následujících letech. Pálená cihla, která byla původně drahá a dostupná jen pro majetné vrstvy obyvatelstva, se objevuje na venkově nejdříve v bohatších oblastech. Výroba cihel prudce vzrostla, jejich cena poklesla. Rozvoji cihlářského průmyslu napomohlo i to, že ve snaze dalšího zvýšení výroby a zisků, prosadil úplný zákaz používání nepálené hlíny ve stavbách, o čemž svědčí zákon ze dne 16. června 1914.

V současné době stojí na našem venkově a na okrajích měst tisíce domů, které mají stěny nebo jejich část z nepálené hlíny. Ta je obvykle dobře skryta pod omítkami či za pálenou cihlou a objevuje se až při opravách či rekonstrukcích.

Nový nástup nepálené hlíny ve stavebnictví nastal na přelomu tisíciletí, kdy hliněný materiál, v souvislosti se svými příznivými účinky na zdraví člověka, se uplatňuje především jako nenosný materiál v interiérech staveb (novostavba v Ostrově u Macochy).

(ze semináře a exkurze 17. - 18. 10. 2008)

Další zajímavá témata vzdělávacích akcí v rámci projektu "Na venko vě pro venkov" připravila pro zájemce MAS Moravský kras o. s.. Akce jsou zaměřeny na rozvoj venkova a podnikání na venkově. Bližší informace o všech akcích naleznete na: www.spolekmoravskykras.cz

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Z JEDNÁNÍ OBECNÍHO ZASTUPITELSTVA 19. 9. 2008

Přítomno bylo 7 členů obecního zastupitelstva a cca 40 občanů.

Obecní zastupitelstvo na zasedání projednalo a schválilo :

- výsledek dílčího přezkoumání hospodaření obce za rok 2008 a navržená nápravná opatření
- obecně závaznou vyhlášku obce Lazinov č. 2/2008 o ochraně pořádku a dodržování nočního klidu v obci

- záměr uzavření veřejnoprávní smlouvy s městem Olešnice o zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku na území obce Lazinov
- záměr směny obecního pozemku za pozemek manželů Pokorových z důvodu vytvoření obecní přístupové komunikace k rodinným domům
- rozpočtové opatření 2/2008
- zvolilo Josefa Ondříčka členem kontrolního výboru místo Vladimíra Pozdana, který z této funkce odstoupil
- schválilo vyšší měsíční odměny pro člena obecního zastupitelstva a člena kontrolního výboru Josefa Ondříčka.

— — — — —

Z obecně závazné vyhlášky obce Lazinov č. 2/2008 o ochraně pořádku a dodržování nočního klidu v obci Lazinov:

- všechny fyzické osoby, právnické osoby, fyzické osoby oprávněné k podnikáním jakož i návštěvníci obce mají právo užívat všech veřejných prostranství a obecních zařízení v souladu s účelem, ke kterému jsou určeny
- všechny fyzické osoby, právnické osoby, fyzické osoby oprávněné k podnikání a návštěvníci obce jsou povinni dbát toho, aby svou činností a chováním neobtěžovali ostatní občany, neohrožovali jejich bezpečí, zdraví a klid
- noční klid je dobou od 22.00 hodin do 6.00 hodin. V této době je každý povinen zachovat klid a omezit hlučné projevy
- každý je povinen zdržet se o nedělích a státem uznaných svátcích veškerých prací spojených s užíváním zařízení a přístrojů způsobujících hluk, např. cirkulárek, motorových pil, křovinořezů, motorových sekaček na trávu apod.

- není dovoleno provozovat zábavné a sportovní podniky na veřejném prostranství bez ohlášení Obecnímu úřadu Lazinov.

Úplné znění vyhlášky najdete na www.lazinov.cz nebo v kanceláři Obecního úřadu Lazinov.

— — — — —

Po uzavření veřejnoprávní smlouvy s městem Olešnice, o zajišťování místních záležitostí veřejného pořádku, bude výkon obecní policie v obci Lazinov provádět pan Jiří Štembera. V případě potřeby se občané mohou obrátit na pana starostu nebo místostarostu a ten bude kontaktovat pana Štemberu.

— — — — —

Obecní zastupitelstvo upozorňuje občany, aby do konce roku 2008 odstranili z obecních pozemků uložený materiál (střešní tašky, dřevo apod). Od 1. 1. 2009 bude soukromý materiál uložený na obecních pozemcích považován za skládku a obec bude vybírat poplatek za užívání obecních pozemků stanovený obecní vyhláškou. Nemůže-li občan uskladnit materiál na soukromém pozemku, je možné dohodnout se s obcí Lazinov o pronájmu pozemku dle dohodnutých pravidel.

— — — — —

Obecní zastupitelstvo uvažuje o těžbě dřeva z obecního lesa. Zájemci o palivové dříví nebo kulatinu se mohou hlásit v kanceláři Obecního úřadu Lazinov

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

V měsíci září oslavil životní jubileum 70 let pan Jaroslav Urbánek.
V měsíci říjnu oslavil životní jubileum 75 let pan Josef Vybíral.

Jubilantům blahopřejeme a přejeme hodně zdraví, štěstí a pohody do dalších let života.

Prosíme občany, kteří si nepřejí, aby jejich životní jubilea byla zveřejňována v našem Zpravodaji, aby to laskavě sdělili vydavateli Lazinovského zpravodaje. Děkujeme.

LOUTKOVÉ DIVADLO V LETOVICÍCH

Lazinovské loutkové divadlo zahrálo v říjnu oblíbenou pohádku Dlouhý, Široký a Bystrozraký opět v Letovicích, tentokrát pro naše spoluobčany žijící v domě s pečovatelskou službou. Věříme, že pohádka se líbila a těšíme se na další setkání.

ŠUMNÝ MORAVSKÝ KRAS

Česká televize vysílá každé pondělí na programu ČT2 v 21.20 hodin cyklus "Šumná města", kterým nás po městech naší republiky provází pan architekt David Vávra. V srpnu letošního roku natáčel televizní štáb ČT také povídání o architektonických zajímavostech Moravského krasu. Uvidíme zajímavosti z Boskovic, Blanska, Svitávky a dalších míst oblasti Blanenska a Boskovicka. Pořad "Šumný Moravský kras" bude Česká televize vysílat na přelomu listopadu a prosince letošního roku.

POZVÁNKY Dámská jízda

Letošní, již pátá, "Dámská jízda" se uskuteční v sobotu 22. listopadu 2008 v 17.00 hodin v zasedací místnosti Obecního úřadu Lazinov. Srdečně zveme děvčata všech věkových kategorií. Přijďte se pobavit a nezapomeňte vzít recepty! A samozřejmě k receptům také vzorky. Pánové mají vstup povolen po 21. hodině.

Radka a Lenka

Mikuláš v Lazinově

Mikulášské odpoledne pro děti i dospělé se uskuteční v sobotu 6. prosince 2008 v 16.00 hodin v zasedací místnosti Obecního úřadu Lazinov. Lazinovské loutkové divadlo připravilo zbrusu novou pohádku a za hodnými dětmi přijde Mikuláš. Zlobivce si ale odnesou čerti do pekla.

OZNÁMENÍ

NEZAPOMEŇTE SI VYMĚNIT OBČANSKÝ PRŮKAZ

Podle ustanovení §1 písm.d) nařízení vlády č. 612/2004 Sb., kterým se stanoví lhůty pro výměnu občanských průkazů bez strojově čitelných údajů, jsou státní občané České republiky povinni provést výměnu občanských průkazů bez strojově čitelných údajů vydaných do 31. 12. 2003 za občanské průkazy se strojově čitelnými údaji, a to nejpozději do 31. prosince 2008. Žádost o vydání nového občanského průkazu jsou občané povinni předložit nejpozději do 30. listopadu 2008 na kterémkoli matričním úřadě nebo na úřadě s rozšířenou působností. (Nevztahuje se pouze na občany narozené před 1. 1. 1936, pokud nemají ve svých občanských průkazech vyznačenou dobu ukončení platnosti konkrétním datem a všechna uváděná data jsou aktuální.)

POVINNÁ VÝMĚNA ŘIDIČSKÝCH PRŮKAZŮ

Do konce roku 2008 je potřeba vyměnit také řidičské průkazy vydané před 1. květnem 2004. Žádost o vydání nového řidičského průkazu je třeba podat na odboru dopravně-správním na městském úřadě s rozšířenou působností (Boskovice) nejméně 20 dní před koncem roku. Zákonná výměna nepodléhá správnímu poplatku, pokud žadatel neuvádí změny dat.

— — — — —

Čtvrté veřejné zasedání obecního zastupitelstva v roce 2008 se uskuteční ve středu 10. prosince 2008 v 18.00 hodin v zasedací místnosti Obecního úřadu Lazinov.

— — — — —

Od 31. října 2008 jsou úřední hodiny Obecního úřadu Lazinov každou středu od 14.00 hodin do 18.00 hodin a každý pátek od 18.00 hodin do 19.00 hodin.

Materiály pro zpravodaj zpracovala Zdenka Zobačová. Lazinovský zpravodaj vychází 1x za dva měsíce. Vydává Sdružení občanů Vesnice Lazinov, Lazinov 107, 679 62 Křetín, IČ: 26538571. Příspěvky pro další číslo přijímá Zdenka Zobačová do 30. 9. 2008 tel.: 516 470 731, e-mail: zobacova@tiscali.cz. Tisk Občanské sdružení Vesnice Lazinov. Náklad 120 výtisků. Zdarma. Evidenční číslo MK ČR E 13 551. Zvoničku na úvodní stránku namaloval Zdeněk Skácel.